

(อม.๓๔)

คำพิพากษา



คดีหมายเลขดำที่ อม.๕/๒๕๖๘

คดีหมายเลขแดงที่ อม.๔๔ /๒๕๖๘

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์  
ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

วันที่ ๒๖ เดือน กันยายน พุทธศักราช ๒๕๖๘

ระหว่าง { คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ผู้ร้อง  
นางสาวมัสตური วาแมตือชา ผู้ถูกกล่าวหา

เรื่อง การแสดงบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน

ผู้ร้องยื่นคำร้องและแก้ไขคำร้องขอให้วินิจฉัยว่า ผู้ถูกกล่าวหาได้รับเลือกตั้งให้ดำรงตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลท่าธง อำเภอราษีไศล จังหวัดยะลา มีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะตามที่มีอยู่จริงต่อผู้ร้อง แต่ผู้ถูกกล่าวหาจงใจไม่ยื่นบัญชีทรัพย์สิน และหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้อง และมีพฤติการณ์อันควรเชื่อได้ว่ามีเจตนาไม่แสดงที่มาแห่งทรัพย์สินหรือหนี้สินนั้น กรณีเข้ารับตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลท่าธงขอให้พ้นจากตำแหน่ง เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้ถูกกล่าวหา กับลงโทษตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๘๑, ๑๑๔ วรรคสอง (๑) และ ๑๖๗





## ผู้ถูกกล่าวหาให้การปฏิเสธ

พิเคราะห์คำร้อง คำให้การ พยานหลักฐานจากการไต่สวนพยานผู้ร้องและพยานผู้ถูกกล่าวหา ประกอบสำนวนการไต่สวนของผู้ร้อง และที่คู่ความไม่ได้เถียงกันแล้ว ข้อเท็จจริงเบื้องต้นฟังได้ว่า ผู้ถูกกล่าวหาได้รับเลือกตั้งให้ดำรงตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลท่าธง อำเภอรามัน จังหวัดยะลา เมื่อวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ โดยคณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศผลการเลือกตั้งในวันที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ และแถลงนโยบายต่อที่ประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบลท่าธงเมื่อวันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ ตามประกาศคณะกรรมการการเลือกตั้ง เรื่อง ผลการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลท่าธง อำเภอรามัน จังหวัดยะลา และรายงานการประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบลท่าธง เอกสารหมายเลข ร.๖ ผู้ถูกกล่าวหาเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐและเป็นผู้บริหารท้องถิ่น กรณีเข้ารับตำแหน่งมีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ ตามที่มีอยู่จริงต่อผู้ร้องภายใน ๖๐ วัน กล่าวคือ ภายในวันที่ ๒๑ เมษายน ๒๕๖๖ แต่เมื่อครบกำหนดดังกล่าว ผู้ถูกกล่าวหาไม่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้อง วันที่ ๒๐ มิถุนายน ๒๕๖๖ ผู้ร้องมีหนังสือถึงผู้ถูกกล่าวหาแจ้งให้ทราบว่ายังไม่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้อง ผู้ถูกกล่าวหาได้รับหนังสือดังกล่าวเมื่อวันที่ ๒๒ มิถุนายน ๒๕๖๖ ตามหนังสือลงวันที่ ๒๐ มิถุนายน ๒๕๖๖ และใบตอบรับเอกสารหมายเลข ร.๗ เมื่อวันที่ ๖ กันยายน ๒๕๖๖ ได้มีการจัดประชุมนายกองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ประจำปี ๒๕๖๖ ซึ่งผู้ถูกกล่าวหาได้เข้าร่วมประชุมด้วย ตามรายงานการประชุมนายกองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นเอกสารหมายเลข ร.๑๐ วันที่ ๑๙ กันยายน ๒๕๖๖ ผู้ร้องมีหนังสือถึงผู้ถูกกล่าวหาให้ไปรับทราบข้อกล่าวหา ต่อมาวันที่ ๒๘ กันยายน ๒๕๖๖ ผู้ถูกกล่าวหาลงลายมือชื่อรับทราบข้อกล่าวหา ตามหนังสือลงวันที่ ๑๙ กันยายน ๒๕๖๖ และ





บันทึกการแจ้งข้อกล่าวหาเอกสารหมายเลข ร.๘ และวันที่ ๑๒ ตุลาคม ๒๕๖๖ ผู้ถูกกล่าวหาหนังสือถึงผู้ร้องชี้แจงข้อกล่าวหาพร้อมยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องในวันเดียวกัน ตามหนังสือลงวันที่ ๑๒ ตุลาคม ๒๕๖๖ และบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินเอกสารหมายเลข ร.๙

มีปัญหาต้องวินิจฉัยประการแรกว่า ผู้ถูกกล่าวหาจงใจไม่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องภายในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด หรือไม่ ผู้ร้องมีนายพพร บุญโชติตระกูล ผู้อำนวยการสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดยะลา ในขณะนั้นซึ่งมีหน้าที่ตรวจพิจารณาสำนวนคดีและทำความเข้าใจในฐานะผู้บังคับบัญชาในการตรวจสอบทรัพย์สิน เบิกความว่า สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดยะลาได้มีการประชาสัมพันธ์และให้ความรู้เกี่ยวกับการยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดยะลาทราบอย่างต่อเนื่องและพยายามมอบหมายให้พนักงานเจ้าหน้าที่ติดตามและตรวจสอบการยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินของผู้มีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน เมื่อพบว่าผู้ถูกกล่าวหาไม่ได้ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบภายในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด ผู้ร้องได้มีหนังสือแจ้งให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบว่ายังไม่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน และให้ดำเนินการยื่นภายใน ๓๐ วัน แต่เมื่อครบกำหนด ผู้ถูกกล่าวหา ยังคงเพิกเฉย ผู้ร้องจึงมีหนังสือแจ้งให้ผู้ถูกกล่าวหาไปรับทราบข้อกล่าวหา ผู้ถูกกล่าวหาได้รับทราบข้อกล่าวหาและชี้แจงว่าบิดาผู้ถูกกล่าวหาถึงแก่ความตายเมื่อวันที่ ๑๗ ธันวาคม ๒๕๖๕ ผู้ถูกกล่าวหาครอบครองทรัพย์สินมรดกไว้หลายรายการ แต่ยังจัดการทรัพย์สินมรดกกระหว่างทายาทไม่เสร็จสิ้น มีความสับสนเกี่ยวกับจำนวนและมูลค่าที่ต้องชี้แจง เกรงว่าการชี้แจงไปก่อนจะทำให้เกิดการคลาดเคลื่อนของทรัพย์สินและหนี้สิน แต่พยายามตรวจสอบแล้วมีความเห็นพ้องกับพนักงานเจ้าหน้าที่ว่าคำชี้แจงรับฟังไม่ขึ้น ผู้ถูกกล่าวหาเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐมีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน กรณีเข้ารับตำแหน่งภายในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด และผู้ถูกกล่าวหาทราบแล้วว่ามีหน้าที่ดังกล่าว เนื่องจากผู้ร้องมีหนังสือแจ้งให้ผู้ถูกกล่าวหาดำเนินการ ทั้งผู้ถูกกล่าวหาเข้าร่วมประชุมนายองค์กรปกครองส่วน





ท้องถิ่นซึ่งได้มีการให้ข้อมูลในเรื่องดังกล่าวไว้แล้ว และที่สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดยะลา มีเจ้าหน้าที่อำนวยความสะดวกในการยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน ส่วนผู้ถูกกล่าวหาคงอ้างตนเองเป็น พยานเบิกความเพียงปากเดียว โดยไม่ปฏิเสธหรือหักล้างข้อเท็จจริงและลำดับเหตุการณ์ตาม คำเบิกความของนายพพรให้เห็นเป็นอย่างอื่น คงอ้างแต่เพียงว่าผู้ถูกกล่าวหาไม่มีความรู้เกี่ยวกับการยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน บิดาผู้ถูกกล่าวหาซึ่งดำรงตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ท่าธง และถึงแก่ความตายอย่างกะทันหันเมื่อวันที่ ๑๗ ธันวาคม ๒๕๖๕ ขณะนั้นตำบลท่าธงเกิดน้ำท่วมใหญ่ ผู้ถูกกล่าวหาได้รับการขอร้องจากชาวบ้านให้ลงสมัคร และได้รับเลือกตั้งให้ดำรงตำแหน่ง แทนบิดาจึงไม่ได้เตรียมการเกี่ยวกับรายการทรัพย์สินและหนี้สินไว้ หลังจากผู้ถูกกล่าวหาเข้ารับ ตำแหน่งเกิดน้ำท่วมใหญ่อีกครั้งต้องช่วยเหลือประชาชนในพื้นที่ และต้องดูแล แก้ไขปัญหา ไม่มีเวลา ที่จะจัดทำและยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินต่อผู้ร้อง ในการประชุมนายกองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น เจ้าหน้าที่ของผู้ร้องชี้แจงการยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินเพียงระยะเวลาสั้น ๆ ผู้ถูกกล่าวหา ครอบครองทรัพย์สินของบิดา ได้แก่ ที่ดิน แหนบทองคำ และอาวุธปืน เข้าใจว่าต้องแบ่งปันทรัพย์สิน มรดกก่อนแต่ยังตกลงกันระหว่างทายาทไม่ได้ ศาลจังหวัดยะลาเพิ่งมีคำสั่งตั้งผู้จัดการมรดกเมื่อวันที่ ๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๖ และผู้ถูกกล่าวหาไม่ทราบว่าขอขยายระยะเวลายื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินได้ เห็นว่า นายกองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นผู้ใช้อำนาจรัฐที่กฎหมายกำหนดให้มีหน้าที่ยื่นบัญชี ทรัพย์สินและหนี้สินต่อผู้ร้อง เป็นมาตรการหนึ่งที่จะตรวจสอบผู้ใช้อำนาจรัฐว่าทรัพย์สินและหนี้สิน ระหว่างดำรงตำแหน่งนั้นมีการเปลี่ยนแปลงหรือไม่ อย่างไร จึงนับว่าเป็นหน้าที่สำคัญที่ต้องปฏิบัติ ผู้ถูกกล่าวหาจบการศึกษาระดับปริญญาโท ด้วยวัยวุฒิและคุณวุฒิดังกล่าว เมื่อเสนอตัวเข้ารับ การเลือกตั้งและได้ดำรงตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลท่าธงแล้ว ผู้ถูกกล่าวหาย่อมต้องทราบถึง หน้าที่ดังกล่าวดี ทั้งตามประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เรื่อง





หลักเกณฑ์และวิธีการยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินของเจ้าพนักงานของรัฐต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. พ.ศ. ๒๕๖๑ ข้อ ๑๓ และข้อ ๑๕ ยังได้กำหนดหลักเกณฑ์กรณีขอขยายระยะเวลายื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน และการขอแก้ไขบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินที่ยื่นไว้แล้ว หากมีเหตุขัดข้องดังที่กล่าวอ้าง ผู้ถูกกล่าวหาสามารถดำเนินการตามประกาศนี้ได้ แต่ผู้ถูกกล่าวหา กลับไม่ดำเนินการ ทั้งการที่ต้องช่วยเหลือประชาชนในภาวะน้ำท่วมก็เป็นเพียงเหตุชั่วคราว ไม่ถึงขนาดที่จะทำให้ไม่มีเวลาดำเนินการในเรื่องบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินได้อย่างสิ้นเชิง เมื่อพิจารณาพฤติการณ์ดังที่กล่าวมาข้างต้นแล้ว เชื่อว่าเหตุที่ผู้ถูกกล่าวหาไม่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้อง เกิดจากความไม่เอาใจใส่และความบกพร่องของผู้ถูกกล่าวหาเอง ข้ออ้างของผู้ถูกกล่าวหาฟังไม่ขึ้น ข้อเท็จจริงฟังได้ว่า ผู้ถูกกล่าวหาจงใจไม่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้อง ภายในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด

มีปัญหาต้องวินิจฉัยประการต่อไปว่า มีพฤติการณ์อันควรเชื่อได้ว่าผู้ถูกกล่าวหา มีเจตนาไม่แสดงที่มาแห่งทรัพย์สินหรือหนี้สินนั้น หรือไม่ เห็นว่า ผู้ถูกกล่าวหา เพิ่งได้รับเลือกตั้งให้ดำรงตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลท่าธงเป็นครั้งแรก ทรัพย์สินและหนี้สินที่ต้องยื่นแสดงในครั้งนี้จึงเป็นทรัพย์สินที่มีอยู่ก่อนและขณะเข้ารับตำแหน่ง ซึ่งไม่มีความเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งดังกล่าวแต่อย่างใด กับได้ความว่าทรัพย์สินและหนี้สินที่ผู้ถูกกล่าวหา มีอยู่ในขณะนั้นส่วนใหญ่เป็นที่ดิน โรงเรือน ยานพาหนะ เงินฝากธนาคาร เงินลงทุนในโรงงานและห้างหุ้นส่วนจำกัด และหนี้เงินกู้ธนาคาร ในชื่อผู้ถูกกล่าวหา ซึ่งเป็นทรัพย์สินและหนี้สินที่มีทะเบียนหรือหลักฐานเป็นหนังสือที่สามารถตรวจสอบถึงความเป็นอยู่ได้โดยง่าย จึงไม่มีเหตุผลใดให้ผู้ถูกกล่าวหาต้องปิดบังทรัพย์สินและหนี้สินดังกล่าว กับเมื่อนับแต่บิดาผู้ถูกกล่าวหาถึงแก่ความตายในวันที่ ๑๗ ธันวาคม ๒๕๖๕ ทรัพย์สินมรดกของบิดาย่อมตกทอดให้แก่ทายาทซึ่งรวมถึงผู้ถูกกล่าวหา อันจะต้องแบ่งปันตามกฎหมายอิสลาม และนับถึงวันที่ ๒๐





กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ ซึ่งเป็นวันที่ผู้ถูกกล่าวหาแถลงนโยบายในที่ประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบลท่า  
ธง และถือเป็นวันเข้ารับตำแหน่งที่ผู้ถูกกล่าวหาทำหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน ปรากฏว่าทนายท  
ยังไม่อาจแบ่งทรัพย์สินมรดกได้ ผู้ถูกกล่าวหาจึงอยู่ในฐานะเจ้าของรวมในทรัพย์สินมรดกดังกล่าว และทรัพย์สิน  
ส่วนนี้อยู่ในบังคับที่ผู้ถูกกล่าวหาต้องแสดงในบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินด้วย แต่เนื่องจากมีความไม่ลงรอย  
กันระหว่างทนายทจนไม่อาจแบ่งทรัพย์สินมรดกได้ และมีการยื่นคำร้องขอเป็นผู้จัดการมรดกต่อศาล อาจทำ  
ให้เกิดความยุ่งยากแก่ผู้ถูกกล่าวหาที่จะลงรายการทรัพย์สินและหนี้สินในบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินภายใน  
กำหนดเวลาตามกฎหมายและตามกำหนดในหนังสือของผู้ร้องอยู่บ้าง อีกทั้งในบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินก็  
ไม่ปรากฏคำอธิบายเกี่ยวกับการแสดงรายการทรัพย์สินหรือหนี้สิน ซึ่งเป็นทรัพย์สินมรดกตามกฎหมาย  
อิสลามไว้ ประกอบกับผู้ถูกกล่าวหาไม่มีการหน้าที่ติดพันเร่งด่วนในการช่วยเหลือประชาชนในเขตพื้นที่  
รับผิดชอบ ซึ่งได้รับผลกระทบจากเหตุน้ำท่วมใหญ่และต้องใช้เวลาหลายเดือนในการแก้ไขฟื้นฟู  
ภายหลังน้ำท่วมด้วย แม้เหตุผลทั้งสองส่วนนี้ไม่อาจนำไปใช้อ้างเพื่อไม่ต้องยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน  
ภายในกำหนดได้ดังที่วินิจฉัยมาแล้ว แต่แสดงให้เห็นว่าผู้ถูกกล่าวหาไม่มีเจตนาถึงขนาดจะไม่แสดง  
รายการทรัพย์สินและหนี้สินดังจะเห็นต่อมาว่า ในระหว่างรอแบ่งทรัพย์สินมรดกและก่อนศาลมีคำสั่งตั้ง  
ผู้จัดการมรดก เมื่อผู้ร้องมีหนังสือแจ้งให้ผู้ถูกกล่าวหาไปปรับทราบข้อกล่าวหา ผู้ถูกกล่าวหา ก็ไปปรับทราบ  
ข้อกล่าวหาและชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาไปตามเหตุผลดังกล่าว ทั้งยังเร่งรวบรวมทรัพย์สินและหนี้สินเท่าที่  
ทราบในขณะนั้นทั้งที่เป็นชื่อผู้ถูกกล่าวหาและที่เป็นมรดกของบิดา พร้อมจัดทำบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน  
และเอกสารประกอบยื่นต่อผู้ร้องในวันเดียวกัน โดยมีรายละเอียดของทรัพย์สินและหนี้สินอย่างชัดเจน ซึ่ง  
ไม่ปรากฏว่ามีข้อโต้แย้งหรือข้อสงสัยอย่างใดถึงความถูกต้องและความมีอยู่จริงของทรัพย์สินและหนี้สิน  
ดังกล่าว ทั้งรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบที่ยื่นดังกล่าวก็อยู่ในลักษณะปกติ ไม่ได้มี  
การเปลี่ยนแปลงอันจะเป็นพิรุธให้เห็นว่ามีเจตนาปกปิดหรือไม่แสดงที่มาของทรัพย์สินและหนี้สินนั้น





แต่อย่างไรก็ดี ข้อเท็จจริงตามทางไต่สวนจึงยังรับฟังไม่ได้ว่า ผู้ถูกกล่าวหาจะมีพฤติการณ์อันควรเชื่อได้ว่า  
มีเจตนาไม่แสดงที่มาแห่งทรัพย์สินหรือหนี้สิน การกระทำของผู้ถูกกล่าวหาจึงไม่เป็นความผิดตามคำร้อง  
พิพากษายกคำร้อง.

นายทวีศักดิ์ อุณนาพรัตนกุล

นายโสภณ พรหมสุวรรณ

นายวิสุทธิ์ กลิ่นพร

นายจักรพันธ์ สอนสุภาพ

นางวิไลวรรณ ชิตเชื้อ

นายคมกฤษ เทียนทัต

นายเกรียงศักดิ์ วชิรเดขวงศ์

นายกีกก้อง สมเกียรติเจริญ

นายยงยุทธ แสงรุ่งเรือง

